

merx Vestnik

LETO IV. ST. 3 ♦ CELJE, MAJ 1967

GLASILO KOLEKTIVA

Pogodbena disciplina — temelj stabilnega gospodarskega razvoja

Načelo, da je treba pogodbene obveznosti spoštovati in jih vestno ter pošteno splošne, je temeljno načelo kateremu morajo slediti vse naše gospodarske organizacije. To načelo ima še posebno velik pomen v modernem gospodarstvu, ki je zasnovano na principih delitve dela, specializacije in kooperacije. Ogromni mehanizem sodobne proizvodnje in tržnega gospodarstva lahko deluje nemoteno le v primeru, če vsi njegovi deli v celoti in pravilno izpolnjujejo obveznosti, ki so jih bili v okviru tega mehanizma prevzeli na sebe. Neizpolnjevanje ali nepravilno izpolnjevanje pogodbenih obveznosti prizadene ne samo neposrednega sopogodbenika ampak lahko tudi celotni tržni mehanizem.

Pomen pogodbene discipline je v našem družbeno gospodarskem sistemu še tem večji, ker so naše gospodarske organizacije po ustavnih in zakonitih načelih dolžne varovati ne samo svoje poslovne koristi temveč morajo upoštevati tudi koristi drugih gosp. organizacij koristi potrošnikov in splošne koristi družbene skupnosti kot celote.

Temeljni zakon o blagovnem prometu postavlja osnovna načela za poslovanje gospodarskih organizacij in jim nalaga dolžnosti, da svoje obveznosti, ki izvirajo iz kupoprodajnih pogodb ter iz drugih poslov blagovnega prometa, vestno in pošteno izpolnjujejo. Poleg tega zakona pa je omeniti še splošne uzance za blagovni promet, ki so za enkrat glavni pravni vir za urejevanje razmerij v zvezi z izpolnjevanjem pogodbenih obveznosti gosp. organizacij. Uzance uveljavljajo kot temeljno načelo v poslih blagovnega prometa dolžnost skrbnega, vestnega in poštenega splošnega sklenjenih pogodb. Vsebujejo vrsto določil o načinu splošnega splošnega pogodb. o ugotavljanju nepravilnosti pri izpolnitvi pogodb. o postopku pri kakovostnih in količinskih reklamacijah, o pravicah in dolžnostih pogodb. zveste stranke itd.

Utrjevanju pogodbene discipline služi dogovor o fiksnem roku, o pla-

čilu are, o plačilu odstopnine ter pravica zahtevati položitev varščine, če je utemeljeno pričakovati, da nasprotna stranka ne bo izpolnila svoje pogodbene obveznosti.

Posebne pomena za utrditev pogodbene obveze je dogovor o plačilu pogodbene kazni, s katerim se stranka zaveže plačati nasprotni stranki določen denarni znesek, če svoje obveznosti ne bi splošne, ali če je ne bi izpolnila pravilno. Posredno služijo utrjevanju pogodbene discipline tudi splošna pravna pravila in uzance določbe o jamstvu prodajalca za dogovorjeno ali običajno kvaliteto dobavljenega blaga ter o odškodnini odgovornosti dolžnika, ki svoje obveznosti ne izpolni ali je ne izpolni pravilno.

Le, v primeru, če bi bila izpolnitev pogodbe zaradi naknadno nastopljenih nenavadnih dogodkov za eno izmed strank očitno pretežka ali bi ji povzročila preveliko izgubo, sme stranka zahtevati, da se pogodba spremeni ali celo razveljavi. Za take nenavadne dogodke se štejejo zlasti veliki katastrofalni dogodki, izjemni upravni ukrepi, izredni gospodarski pojavi in podobno. Te določbe pa prihajajo po svojem namenu v poštev le redkokdaj.

Dasiravno je disciplina pri izpolnjevanju pogodbenih obveznosti dobro zavarovana, se v poslovnem prometu pogosto dogaja, da jo stranke kršijo. Spori zaradi nepra-

vočasne ali nepravilne splošne pogodbe so v gospodarskem življenju žal na dnevnom redu. Posebno številni so taki spori v trgovini z živilom in se nanašajo na dobavljanje vseh mogočih prehrabnih predmetov od nekvalitetnega sadja, povrtnin, vina, moka do pokvarjenih maščob, mesa in mesnih izdelkov. V takih primerih prihaja do izraza ne samo malomarnost in ne odgovoren odnos do sopogodbenika, temveč tudi brezvesten odnos do potrošnika.

Slaba pogodbena disciplina se velikokrat pokaže ne samo pri izpolnjevanju dobavnih ali storitvenih obveznosti, temveč tudi pri plačevanju teh obveznosti. Razširjena je praksa, da podjetja navzlic denarni likvidnosti svojih plačilnih obveznosti ne izpolnijo v pogodbenem ali zakonitem roku temveč, da s plačilom odlašajo, pogosto vse do tožbe ali celo do izvršbe. Poudariti je, da zajema pojem pogodbene discipline nedvomno tudi točno, pošteno in vestno izpolnjevanje svojih lastnih plačilnih obveznosti. Slabo izpolnjevanje plačilnih obvez. ima nujno težke posledice za prizadete upnike, ki zaradi nerednega dotoka svojih denarnih sredstev tudi sami ne morejo pravočasno izpolnjevati plačilnih obveznosti.

K discipliniranemu izpolnjevanju pogodb bo v bodoče pristopiti z večjo resnostjo, saj predstavlja ravno utrditev pogodbene discipline temeljni pogoj za stalen in stabilen razvoj posameznih podjetij kot tudi gospodarstva kot celote.

Marjan Bele

Odprli smo »BONBONIERO«

»Bonboniera«, aprilski novorojenček naše maloprodajne mreže, s pestro izbiro keksov, čokolad, bonbonov, tujih alkoholnih pijač, uvoženih cigaret in vedno sveže kave »Merx«, postaja čedalje bolj priljubljena »trgovinica«.

Positivne pripombe potrošnikov v zvezi z njeno urejenostjo je pripisati prizadevnosti aranžerske službe, ki je s svojo spretnostjo uspela rešiti tisto, česar niso povsem zmog-

li drugi, ko gre torej za sluzga, da je nova »Bonboniera« tako okusna ter privlačna, predvsem našim izkušnim aranžerjem.

Kolektiv te nove poslovne enote v Prešernovi ulici si vsestransko prizadeva, da bi Celjane in kupce nasploh kar najbolj zadovoljil, zato mu ni vseeno glede številnih pripomb, češ, zakaj v novi Merxovi Bonbonieri ni moč dobiti tudi skodelico dobre Merxove kave.

Značaj in vrste embalaže

Izraz embalaža, ki izvira iz francoske besede *emballage*, kar pomeni omot, zavoj, paket, pakiranje, zavijanje, je sredstvo za pakiranje in s tem neke vrste imovinska vrednost; zato je tudi predmet premoženjskopравниh razmerij. Pojavlja se kot predmet kupoprodaje, kot sredstvo, ki omogoča izročitev blaga in kot objekt posodbe ter najema.

Z drugimi besedami je embalaža omot, zavoj ali posoda, v katero se daje blago, da je sposobno za promet. V svetu se posveča vprašanju embalaže vse več in več pozornosti. Po statističnih podatkih je embalaža udeležena s 40 — 60 % v prodajni ceni blaga, kljub temu pa prihaja

še vedno do velikih škod zaradi nepravilnega embaliranja. V svetovnem merilu dosega odstotek tovrstnih škod tudi do 10 % vrednosti blaga, ki je v prometu.

Komercialni efekt embalaže se izraža predvsem v njenem zunanjem izgledu, saj estetsko pakirano blago posebej privlači potrošnika. Na to mora misliti že proizvajalec, prav posebej pa trgovsko podjetje. Važno je nadalje paziti na ekonomičnost in sicer v tem smislu da se privlačnost embalaže stopnjuje brez zviševanja izdatkov zanjo.

Kadar govorimo o vrstah embalaže, mislimo ali na dejansko različne oblike in materiale, iz katerih

je izdelana z ozirom na njeno namensko uporabo ali pa na vrste embalaže glede na njihov ekonomski in pravni pomen. Če se ustavimo ob drugi alternativni, se srečamo z vprašanji, kaj je zamenljiva in kaj nezamenljiva embalaža, kaj potrošna in kaj nepotrošna, ločljiva in neločljiva, velika in drobna ter končno investicijska in neinvesticijska embalaža.

Po splošnih civilnopравниh načelih razlikujemo zamenljive stvari od tistih, ki jih ni moči zamenjati. Tako tudi pri embalaži na primer ni moči zamenjati tistih škatel ali posod, ki so trajno obeležene v nasprotju z onimi, ki so po dimenzijah enake vendar neoznačene. Slednje so namreč prosto zamenljive. Razlika je silno važna v primeru, ko na primer po kupčevi krivdi pride do uničenja zamenljive ali nezamenljive prodajalčeve embalaže. Če se namreč uniči zamenljiva embalaža, lahko vrne kupec prodajalcu enako količino razpoložljive iste embalaže. Ako pa je embalaža nezamenljiva, je kupec primoran k poravnavi škode s plačilom denarne ali drugače dogovorjene odškodnine.

Potrošna embalaža je tista, ki se porabi že pri prvi uporabi embaliranega blaga kot na primer: papir, vrvice, kartonske škatle itd. Stroški potrošne embalaže se uračunavajo v ceni blaga po spl. uzanci 168. Prodajalec jih ne zaračunava posebej, niti ne more zahtevati vračila embalaže, razen če se je s kupcem tako sporazumel. Pod nepotrošno embalažo pa smatramo tisto, ki se z enkratno uporabo ne potroši. Za nepotrošno embalažo se kupec in prodajalec glede vračila oz. nevrčila posebej dogovorita, v slučaju pa, da se po tem vprašanju ne sporazumeata, stopijo v veljavo ustaljena pravna pravila.

Embalaža, v katero se blago pakira že v procesu proizvodnje, se imenuje neločljiva embalaža. Brez nje se blago sploh ne more dati v promet, na primer prehrabeno blago, ki se konzervira. Stroški take embalaže niso predmet posebnih razmerij med prodajalcem in kupcem, saj so vračunani že v stroške proizvodnje oz. prometa.

Ločljiva embalaža pa nasprotno ni sestavni del proizvodov. Le — ta je lahko predmet pravnih razmerij med kupcem in prodajalcem. Delitev velike in drobne embalaže je predvsem ekonom. značaja. Razlikovanje med investicijsko in neinvesticijsko embalažo pa izhaja iz razdelitve embalaže na osnovna in obratna sredstva.

Nakup kave

je stvar zaupanja

ODPRLI SMO »BONBONIERO«

No, v glavnem so pa Celjani kot mi zadovoljni, da je v mestu le končno trgovina, ki nam omogoči ugoden nakup, zmeraj sveže blago

in okusno narejen zavitek, kadar smo v zadregi, kako rešiti obdaritev drugega svojca, sorodnika ali prijatelja.

Jagodič Miloš

Marjan Bele

Le dobra embalaža primerno varuje blago

Zaradi hitrega porasta prebivalcev na svetu se bo po računih strokovnjakov v tem stoletju število ljudi na planetu podvojilo in to od 3 milijard na 6 milijard. S povečanjem prebivalcev in zvišanjem njihovega standarda potrebe iz dneva v dan rastejo. Na drugi strani pa dve tretjini prebivalcev gladuje. Po mnenju strokovnjakov bi se lahko zvišalo število prebivalcev do 50 milijard in bi bilo dovolj hrane že po sedaj znanih znanstvenih in tehničnih dosežkih.

Skozi industrijalizacijo prihaja mnogo ljudi iz dežele v mesto in se na ta način odmaknejo od krajev, kjer je pravi izvor hrane.

Zato je nujno potrebno, da se pazi na blago že pri transportu, pakiranju in vskladiščenju, da se čim več blaga ohrani za čim daljšo dobo.

Z uvedbo novih metod konzerviranja se menjajo metode pakiranja in transport prehranbenih artiklov. Končni cilj je doseči največjo ekonomičnost transporta do mesta potrošnje in čim bolj podaljšati rok trajanja.

Iščejo in preizkušajo se razni materiali, ter nove vrste pločevine za konzerve, katere bi se predvsem odlikovale z nizko težino. Iščejo se zaščitna sredstva za embalažo, katera je napadena od korozije na transportu in v skladiščih.

Zelo uspešno se že uporabljajo pri embaliranju različni plastični materiali iz katerih se izdelujejo razne fije, lončki, škatlice.

V zadnjem času se uporablja za razne vrečke in drug ovojni material pretežno celofan, plastificirana olufolija, polietilen in pločevina. Tudi najdražja embalaža ni vedno najboljša, zato je določitev pravega materiala zelo važna.

Od novih metod konzerviranja prehranbenih proizvodov se v zadnjem času vse pogosteje uporablja hlajenje na nizko temperaturo — 15°C, kar je razmeroma najcenejše in najenostavnejše. Predvsem se ta metoda uporablja za razno sadje, zelenjavo, meso in drugo blago.

V sirarstvu se uporabljajo razni zaščitni plastični premazi, ki dobro vplivajo na kvaliteto in trpežnost. Taki siri imajo lepši izgled, kakor nepremazani, imajo lepo enakomerno rumenkasto barvo, lep sijaj, koža ni nikjer razpokana in tudi kalo je manjši kot pri siru brez plastičnega premaza. Za cca 2% se zmanjšajo tudi stroški za njegovo nego. Pri nepremazanih siri, ki so bili negovani po starem načinu s pranjem s slano vodo in brisanjem, je zunanost slabša, barva neenakomerna, raspoke plesnijo in koža je brez sijaja. V teku zorenja se pojavljajo velike količine zelene plesni, ki tudi silijo v razpoke in s tem povzročajo veliko škodo.

Tudi pri praženih kavah se uporabljajo poleg dobre embalaže razna zaščitna sredstva, ki se potrosijo takoj na vročo kavo, ko pride iz pražarnika. Kavna zrnca se prevlečejo s tanko plastjo tega sredstva in na ta način je kava zaščitena pred zunanji neugodnimi vplivi, vlago, nezaželenim vonjem itd. Na ta način podaljšamo kavi rok trajanja. Po pravilniku se sme za glazuro uporabljati sladkor, škrobni sirup in vosek, ki ni škodljiv zdravju človeka. Količina sredstva za glaziranje ne sme biti višja od 0,25% od teže surove kave.

Ni dovolj, da rešimo problem pakiranja in transporta proizvodov. Rešiti je treba problem masovne izdelave embalaže, postaviti večje to-

varne, ki so opremljene z sodobnimi avtomatičnimi stroji z visoko kapaciteto. Potrebni so nam stroji za polnjenje in za zapiranje. Le z masovno in avtomatizirano industrijo bi se kvaliteta embalirnega materiala zboljšala in pocenila.

Organizirani so razni embalažni centri, instituti in laboratoriji, ki proučujejo embalažo glede kakovosti, odpornosti, ekonomičnosti in reklame. Organizirajo se mednarodni simpoziji, konference, ki rešujejo razne probleme v zvezi s konzerviranjem, embaliranjem itd. in razne razstave svetovnega slovesa, na katerih razstavljajo najmodernejše stroje za embaliranje, praženje, polnjenje. Na teh razstavah sodelujejo svetovno znane firme, ki razstavljajo embalirano blago in to od raznih konzerv do različnih začimb, od alkoholnih pijač do sadnih sokov v različnih vrstah embalaže. Razstavljeno je tudi razno sadje, tropsko in domače v različni embalaži.

Kako važno je embaliranje, nam dokazuje promet naše embalirnice, ki se vsako leto zvišuje.

Klasične trgovine se od leta do leta opuščajo in na njena mesta se postavljajo samopostrežne trgovine.

Ravnikar Božidar

S 1. seje uprav. odbora

Dne 4. maja t. l. je bila 1. seja UO; za predsednika UO je bila ponovno izvoljena tov. Kambič Vida, za namestnika predsednika pa Kolenc Cveto.

UO je sprejel predlog za sodelležbo pri nakupu stanovanja po sprejeti prioritetni listi za Dobravec Katico. Pri nakupu stanovanja sodeluje podjetje MODA Celje z zneskom 67.000 N din, OBNOVA Celje z zneskom 7.000 N din in MERX z zneskom 7.000 N din.

Nadalje je bil sprejet predlog za povečanje kilometrine od sedanjega zneska 0,45 N din na 0,55 N din in za makadamske ceste od 0,50 N din na 6,60 N din.

Za embalirnico je predlagana sprememba norm pri embaliranju naslednjih artiklov:

	povečana norma
bonboni 100 g	za 30%
kokos moka 100 gr	za 20%
šipek čaj 250 gr	za 30%
paprika 20 gr	za 20%
rozine 200 gr	za 10%
rozine 400 gr	za 20%
muškati oreh	za 40%
Beby zdrob	za 30%
karamele	za 20%
mleta kava 50 gr	za 20%
mleta kava 100 gr	za 10%
soda bicarbona 20 gr	za 50%
soda bicarbona škatl.	za 20%
drobtine 250 gr	za 60%
drobtine 500 gr	za 20%

Naveden predlog UO bo obravnaval CDS na svojem naslednjem zasedanju.

CENTRALNO SKLADIŠČE

V svojem sestavku, bi želel vsem članom kolektiva, predvsem pa poslovojem, naših in tujih poslovalnic opisati glavni problem našega skladišča. Pomanjkanje skladiščnih in manipulacijskih prostorov čutimo v skladišču že par let, vendar je ta problem težji predvsem zadnje leto. Vsako leto se povečuje promet, ne samo finančno ampak tudi količinsko. Naše prodajno območje se še vedno širi, število lastnih prodajal se veča to pa vpliva na povečan promet.

V pomanjkanju prostora je tudi delen vzrok, da v skladišču večkrat zmanjka kakšnega blaga. Etažni skladiščniki si večkrat ne upajo naročiti večjih količin blaga vsled bojazni, da ne bo prostora za njegovo vskladiščenje. Dobavitelji ne upoštevajo dosledno rokov dobav in večkrat dobimo blago predčasno ter pri tem zopet nastopajo težave s skladiščenjem. Ni redek slučaj, da dobavitelji zaradi dopolnitve kamionov oz. vagonov pošljejo več blaga in s tem obremenijo naše zmogljive kapacitete. Asortiman blaga se stalno povečuje, vzporedno s takim povečanjem pa se znova porajajo problemi, kako nove blagovne pošiljke primerno vskladiščiti.

Število samopostrežb se veča iz dneva v dan in s tem povpraševanje

po embalirani moki, rižu, sladkorju itd. Vse to blago se embalira v prostorih skladišča. Da bi embalirnica napravila zalogo embaliranega blaga vsaj za par dni vnaprej, bi rabila več prostora. Potem se ne bi dogajalo, da nam večkrat, predvsem pred prazniki zmanjka embaliranega blaga. V bodoče moramo računati na še večji odjem embaliranega blaga, kakor tudi na to, da se tudi konkurenca že bavi z embaliranjem.

Razširili smo prodajno območje oz. prodajno embaliranega blaga tudi v drugih republikah. Opisano blago odpremljamo deloma s kamioni, deloma pa ga embaliramo v transportne kartone in pošiljamo po železnici. Prostor za tovrstno embaliranje, zelo pogrešamo.

Močno težimo po razširitvi skladiščnega območja za sestavo in pripravo komisij. Le-to je namreč isto kot pred leti, število komisij oz. količina blaga, ki se predpripravlja pa je v občutnem porastu. Lahko rečemo, da je številne vzroke napak v zvezi z nepravilno odpremo blaga pripisati utesenjenosti manipulacijskega prostora.

Pomanjkanje prostora nam je največji problem predvsem v letni sezoni, ko se poveča promet z brezalkoholnimi pijačami, kakor tudi z mineralno vodo in podobnim. V ko-

likor bi razpolagali z večjimi skladiščnimi prostori bi lahko eventuelno na začetku sezone vskladiščili večje količine in potem v sezoni ne bi ostajali brez zalog.

Gornji sestavek sem napisal v delno opravičilo vsem našim kupcem in v upanju, da se bo skladišče v prihodnosti razširilo in pridobilo tako potreben prostor za pravilno vskladiščenje in manipulacijo blaga.

Solinc Alojz

PRVO ZASEDANJE CENTRALNEGA DELAVSKEGA SVETA V NOVEM SESTAVU

Dne 26. 4. 1967 je centralni delavski svet na svojem prvem zasedanju izvolil za predsednika CDS tov. OŠO Milana; namestnik predsednika pa je še nadalje tov. PAV-LINC Cveto.

Izvršene so bile volitve v upravni odbor, katerega sestavljajo naslednji člani: Grobler Mirko, Ploj Franc, Jagodič Miloš, Selih Anton, Colner Pavel, Hozjan Matko, Kombič Vida.

Za namestnike članov UO so bili izvoljeni: Kolenc Cveto, Vajdič Franc, Prešček Jože, Guzej Stanko, Godec Franc, Ocvirk Silva, Volavšek Ivanka.

Ker je potekel mandat komisijam CDS-a, so bile izvršene volitve in so bile postavljene komisije v naslednjem sestavu:

Komisija za razpis vodilnih delovnih mest:

1. Gregl Franc
2. Škornik Rezika
3. Zgajner Albin

Kadrovska komisija:

1. Divjak Ivan
2. Selih Anton
3. Godec Stanko
4. Grobler Mirko
5. Potušek Jože

Komisija za varstvo pri delu in požarom:

1. Kotnik Peter
2. Skale Rafko
3. Laneger Martin

Komisija za prošnje in pritožbe:

1. Skamen Karli
2. Pejša Zvone
3. Vilhar Majda

Komisija za obrav. kršitev delovnih dolžnosti:

1. Založnik Janko
2. Božič Stane
3. Divjak Ivan

PRVO ZASEDANJE CENTRALNEGA DELAVSKEGA SVETA V NOVEM SESTAVU

Komisija za nakup, prodajo in
odpis osnovnih sredstev:

1. Pavline Cveto
2. Koren Franc
3. Volavšek Ivanka

Stanovanjska komisija:

1. Moderc Drago
2. Govejšek Janko
3. Segina Marija

Komisija za pripravo
osnutkov pravilnikov:

1. Ošo Milan
2. Šoline Alojz
3. Grobler Mirko
4. Vodopivec Maks
5. Godec Stanko
6. Grobljenik Jože

Potrjen je bil predlog sprememb
pravilnika o delitvi osebnih dohod-
kov za plačilo nadomestila za čas
bolezni, nesreče, pri delu in varstva
družinskega člana za prvih 30 dni.
Nadalje je bil dopolnjen člen 23 z
določilom, da se masa formirana za
OD za enote prodaje na drobno in
grosističnega sektorja poveča za zne-
sek obračunanih in izplačanih ur
preko polnega delovnega časa, kate-
re opravijo delavci ob rednih in od-
rejenih inventurah.

CDS je potrdil tabelo o nagraje-
vanju trgovskih potnikov z ozirom
na novo razdelitev terena od 1. 1.
1967 dalje.

CDS je razpravljala o predlogu
UO, da se razvrsti mesarje v tri sku-
pine in sicer mesar mojster, mesar
I in mesar II. Predlagana je bila
ocena delovnih mest za mesarja
mojstra 700 točk, mesarja I 650 točk
in mesarja II 600 točk. CDS je spre-
jel sklep, da je delovna mesta pribli-
žati ostalim delovnim mestom v
podjetju, ki so enako odgovorna in
je bilo osvojeno stališče da se dolo-
či za delovno mesto mesarja mojstra
670 točk, mesarja I 630 točk in me-
sarja II 600 točk.

Poslovodski seminar

Podjetje je v dveh 17. in 18. 4.
1967 organiziralo v dvorani Hotela
»Evropa« v Celju dvodnevni sem-
inar za poslovodje.

Polnoštevilni udeležbi in zainte-
resiranosti poslušalcev se ni bilo ču-
diti, saj je na seminarju v pičlih
dveh dneh zvrstilo niz zanimivih
predavanj. Tov. direktor je govoril
o pripravah za prvomajske praznike
in o vlogi trgovine v predstoječi tu-
ristični sezoni, o planskem naroča-
nju blaga ter rokov trajanja. O vo-
denju poslovnih knjig je prisotne se-
znal tov. Dolinšek, o važnejših do-
ločilih internih pravilnikov ter de-
lovanju samoupravnih organov pa
tov. Bele.

Aktualna vprašanja iz vsebine
novega Temeljnega zakona o bla-
govnem prometu, je z zanimivim in
poučnim prednašanjem obravnaval

tov. Mravle.

Na seminarju so se zvrstila še
predavanja o svežem mesu in deli-
katesnem blagu nasploh (tov. Godec),
o praktičnem pouku učencev (tov.
Logar), o upravljanju in vzdrževa-
nju hladilnih naprav (predstavnik
LTH) ter o reklamnih in komercial-
nih učinkih v trgovini (tov. Pauno-
vič).

Splošni sektor poročja:

V pisanem spektru zadev, ki jih
vodi in rešuje splošni sektor v pod-
jetju, je zaslediti potrebo po okre-
piti delovnih moči, s čemer bi bil
problem neljubih zaostankov pri de-
lu dokončno rešen. Z ustanovitvijo
strojepisnice, katera bi bila v stanju
služiti tako potrebam splošnega od-
delka kot komercialne, bi bil način
hitrejšega reševanja tekočih zadev
nedvomno zagotovljen.

Ilustrativno navajam, da je bilo
v letu 1967 od meseca januarja pa
do aprila na novo otvorenih spisov
v splošnem oddelku 217, medtem ko
je vseh odprtih spisov vključno z
letom 1965 in 1966 še 205.

Obremenitev kadrovske in perso-
nalne službe je že prestopila okvire
zmogljivosti, čeprav se njeno delo
še odvija z zadovoljivo ažurnostjo.
Posebej pa je podpreti težnje tajni-
štva po razširitvi delovnega prostora
in smotrnejši organizaciji dela,
ker bo le v nakazano spremenjenih
pogojih možno uspešno in redno iz-
vrševati vse delovne naloge.

Marjan Bele

SKLADIŠČE I. NUDI NOVO DOSPELO BLAGO:

Maloprodajna cena			
	N din		
1. Grapefruit Jaffa zaboji 50/1	2.26	19. Cokolada medaljoni veliki	0.32
2. Sir gorgonzola Kranj	18.33	20. Korned Beef mes. konzerve 400 gr Sljeme	5.64
3. Olje jedilno 0.75 v remopak plat stekl. Kranj	3.80	21. Zvečilni gumi cigarete-Nerezišče	2.40
4. Sir desert 200 gr Biser-Servo Mihajl Zrenj.		22. Ovseni kosmiči 200 gr Žito	5.64
5. Sir desert 200 gr Somborka-Mlekoprodukt		23. Turist čokolada 1/10 Brest	18.85
6. Antipasta Bohinj 200 gr Emona, litograf. doze	2.42	24. Sarma 1/1 C. Z.	5.90
7. Sardine drobci 100 gr — Velaluka	0.95	25. Ješprenjček Žito Lj. 50/1	2.26
8. Goveji golaž 200 gr Timok	2.30	26. Smetanove kocke 1/5 Konditor	11.25
9. Cufci v soku 300 gr Timok	2.53	27. Janež konfeti 1/5 Konditor	26.25
10. Cok. bonb. rižek 75 gr Osijek 1/1	23.04	28. Smetanovo krem pecivo 1/5 Konditor	13.75
11. Bonbonjere 1/2 Cvetje Osijek	36.50	29. Domači keks 1/2 Konditor	10.50
12. Bonbonjere 200 gr Nada Štark	6.70	30. Kokos poljubčki 1/10 Konditor	17.50
13. Bonbonjere 400 gr Nada Štark	11.40	31. Rozinove rezine 1/10 Konditor	23.10
14. Cokol. bonb. draže lešnik ml. 1/1 Osijek	39.00	32. Bonboni Adria zaviti Osijek	8.25
15. Cokol. bonb. draže mandelj ml. 1/1 Osijek	39.00	33. Bonboni foure mleč. zavitki Osijek	10.25
16. Cokolada ml. 1/5 Evropa	16.60	34. Moka tip. 1000 Merx 5/1	1.30
17. Cokolada ml. 1/10 Evropa	18.40	36. Cistilni prašek Presto Uvoz 1/5	4.74
18. Cokolada medaljoni mala	0.17	37. Tekoče čistilo »Minna« Uvoz 290 gr	5.83
		38. Solo Diana 1/10 PVC Ilirija	8.38
		39. Lesk v kartonih s posipalnikom 200 gr Merx	2.13
		40. Brisalci za avtomobilska stekla	8.07
		41. Prašek za otroško perilo »Badd« 1/10 Merima	20.20

VTISI IZ PRAKSE V ŠVICI

Trgovina, kateri do nedavnega ni bilo posvečene posebne pozornosti, se počasi toda vidno pomika iz mrtve točke. Njen hitrejši razvoj in stabilnost sta v veliki meri odvisna od ostalih panog gospodarstva, zlasti od kmetijstva in industrije. Da bi trgovinska dejavnost delovala čim uspešnejše, hitreje in ceneje prehajamo na moderen samostojen in samopostrežen način prodaje blaga.

Ta pri nas razmeroma mlad, toda že dokaj uspešen način trgovanja zahteva nove poslovne prostore in sodobno tehnično opremo. Poleg omenjenega je nujno, da se za ta sistem trgovanja primerno izobrazijo in usposobijo trgovski delavci. V ta namen se pri nas organizirajo razni seminarji, kakor tudi praksa pri trgovskih firmah v tujini. Ker sem bil predviden za vodjo samopostrežne trgovine Marketa v Laškem, je tudi name prišla vrsta za seminar in kasneje štirimesečna praksa v Švici.

Meseca oktobra preteklega leta sem obiskoval štirinajstdnevni seminar za vodenje samopostrežnih trgovin na Bledu, katerega je organiziral CTE iz Ljubljane. Po končanem seminarju in opravljenem izpitu sem se pripravil za pot na prakso k podjetju MIGROS, St. Gallen v Švici. 2. Novembra 1966 smo se zbrali za odhod v CTE Ljubljana, kjer smo dobili potne liste in ostale potrebne dokumente nekaj deviz Sv. Fr. ter ustrezna navodila.

Odpotovali smo ob 22.15 uri v smeri Jesenic in skozi sosednjo Avstrijo do vhodne postaje v Švico. Po opravljenih carinskih formalnostih in zdravniškem pregledu smo nadaljevali pot v St. Gallen. Na železniški postaji sta nas sprejela predstavnik MIGROS-a ter nas odpeljala v tako imenovano jugoslovansko stanovanje. Sledil je kratek razgovor, ogled in razporeditev, potem pa oficialni sprejem in večerja. Naslednji dan smo imeli prosto, v soboto pa ogled največjega supermarketa v poslovni enoti MIGROS St. Gallen-Neumarkta. Isti dan smo si ogledali tudi upravne prostore in delavsko menzo, kjer smo obedovali. Za nedeljo, dnevom počitka je nastopil prvi formalno — deloven dan. Sprejeti smo bili pri direktorju, gospodu Wachterju, ki nas je pozdravil in nam zaželel dobrodošlico, potem pa nas seznanil z načinom poslovanja in sodelovanja s praktiki podjetja. Razložil nam je, da smo skupina, za katero imajo pripravljene novice, in sicer skupno delovno mesto za celo skupino v MM Krauchingen. Dejal je, da so se za to odločili predvsem zaradi pomanjkanja delovne sile v tej prodajalni. Ker leži Krauchingen tik ob nem-

ški meji, in je 40 km oddaljen od našega bivališča, so nam pripravili za prevoz na delo osebni avto.

Prejeli smo vsak po šest delovnih halj in se domenili za odhod na delovno mesto ob 14 uri. Pri prevzemu zaščitne obleke sem dobil prve vtise o zares dobri organizaciji dela pri tej firmi. Na vprašanje kako je z delovno obleko, so nam razložili, da ima poslovna enota, ki ima 47 delovnih enot skupno pralnico in likalnico, zato tudi pravo skladišče zaščitnih oblek. Vsaka delovna enota točno po programu pošilja v čiščenje in tudi tako prevzema urejeno zaščitno obleko za svoje zaposlene delavce.

Popoldne smo se odpravili na svoja delovna mesta. Poslovodja nas je povabil na običajno švicarsko beko kavo potem pa nas v grobem seznanil s poslovanjem, delovnim časom in podobnim.

Sledil je ogled poslovnih prostorov, nato pa razpored na delovna mesta. Moje delovno mesto je bilo »oddelek konzerviranega prehranbenega blaga«. Naš delovni čas je bil pet dni v tednu od 7.30 — 18.30 ure s četrt urno malico in 2 urnim prostim časom za kosilo. Prosti čas za malico in kosilo je bil razviden iz grafikona zaposlenih. Ta grafikon se je menjal tedensko sestavljen pa je bil po oddelkih za vse zaposlene. Citamo ga po spoznavnih znakih, ki so obrazloženi z legendami. Tu moram omeniti še konkretno uro, katera omogoča točno kontrolo dejanske prebitega časa na delu za posameznike.

Na mojem novem delovnem mestu sem imel prve dni majhne težave predvsem zaradi slabo sortiranega blaga v skladišču; počasi pa sem se iskanju privadil. Tu se je namreč zelo poznalo, da v prodajalni dela predvsem nekvalificirana delovna sila, in da se pogosto menja. Da ima ta prodajalna le malo stroke izkušenih ljudi, nam je poslovodja razložil že na samem začetku.

Polde Laznik

NAŠ MLADINSKI AKTIV

Po letni konferenci si naš mladinski komite ni sestavil programa po katerem bi bolj sistematično potekalo celotno delo mladinskega aktiva. Kljub temu pa so mladinci organizirali proslavo za 29. nov. katera je bila žal premalo obiskana.

Ker je mladinski komite uvidel, da se ne mora brez postavljenih nalog aktiva voditi, si je po daljšem času sestavil program dela za celoten aktiv, ki pa ni toliko obširen, da ga ne bi mogli z večjim zanimanjem mladine izvesti. V ta program so zajeta vsa važnejša dela, ki bi jih mladina morala obravnavati oz. naj bi se po njih ravnala.

V mesecu marcu si je komite izdelal dvomesečni program za april in maj. V tem dvomesečnem programu je predvideno srečanje, MLADINA — STAREJŠI, ki se bo odvijalo v športnih panogah in to v šahu, nam. tenisu, in v streljanju.

Nadalje je komite sprejel vabilo za sodelovanje na mladinskih športnih igrah, ki jih organizira TK. EMO v času od 25. aprila do 10. maja. Tekmovanje se bo odvijalo v sledečih panogah: streljanju, namiznem tenisu, šahu in malem nogometu. Pri teh športnih igrah je sam komite naletel na dobro razumevanje med mladino oz. športniki, ki se že resno pripravljajo.

Za mesec maj pa ima kom. predvideno, da organizira POKAŽI KAJ ZNAŠ ali VEČ ZNAŠ, VEČ VELJAŠ. Za ta program so namenjena razna vprašanja iz pravilnikov, ki obstojajo pri podjetju, na katera naj bi odgovarjali mladinci in starejši.

Seveda zraven teh vprašanj bi še vključili razne šalivke, samo da bi čim več članov kolektiva zainteresirali.

Nadalje, še malo o sami mladini in o članarini. Prejšnja leta je kom. vstrajal na tem, da se mladinec oz. mladinkam, ki še niso dopolnili 25 let odtegne članarina v samem računskem oddelku, ne glede na to če je mladinec za to ali ne. S takšnim postopkom smo ustvarjali med mladino nevoljo do aktivnosti.

Današnji komite je uvidel gornjo nepravilnost, ker je mnenja da ni to nikakšna prisilna organizacija, temveč da se mladina prostovoljno vključuje v to organizacijo. Ker pa smo prišli lansko leto na prostovoljno plačevanje članarine, smo imeli samo 36 članov.

Nadalje je kom. uvidel da ne bo dobil kakšne večje finančne pomoči od strani podjetja in smo se odločili, da zainteresirano mladino vključimo v FJS ki danes že šteje 37 članov. S takšnim priključkom imajo ti člani 65% popusta na vseh prevozih, kar jim bo koristilo za razne izlete, katere imamo predvidene za vsak mesec po enega. Seveda predvsem ne smemo pozabiti na delo v samem kolektivu; pri tem mislimo na člane, posebno pa na mlad. komite.

Mladinski komite našega podjetja si v bodoče želi več pomoči od vodilnih članov kolektiva, da bi jim pomagali pri uresničevanju zadanih nalog.

Žerak Jože

Tovarna čokolade in keksov

»KRAŠ« Zagreb

NAŠI POSLOVNI PARTNERJI
NAM PIŠEJO!

PROIZVODNJA ČOKOLADE

Glavna surovina za proizvodnjo čokolade je kakaovec, zato bi o njem spregovorili nekoliko besed.

Največja količina kakaovca izvira dandanes iz zahodne Afrike in to: Zlate obale, Toga, Kameruna in Konga. Te dežele proizvedejo približno 50% celokupne proizvodnje kakaovca v svetu. Iz Zlate obale se izvažata največ iz Gane in sicer: »Accra« kakaovec, ki se odlikuje z izvrstno kvaliteto. Od dežel, ki proizvedejo veliko kakaovca, bi bilo omeniti Brazilijo z »Bahia« vrsto, ki se danes po vsem svetu zelo veliko uporablja kot konzumni kakaovec. Tudi srednja Amerika (Gvatemala, Honduras, Kostadika, Panama) je po kakaovcu zelo znana in enako zapadna Indija, Kuba, Jamajka, Trinidad, Grenada, v južni Ameriki pa Venezuela.

Pri nas se v glavnem uporablja kakaovec iz Gane, to je takozvana vrsta »Accra«. Obstojita dve glavni vrsti kakaovca, to sta plemeniti kakaovec in takozvani konzumni kakaovec. Plemeniti kakaovec se imenuje »Griolo«, konzumni pa »Forastero«. Griolo vrste kakaovca so dosti kvalitetnejše in dražje od vrst Forastero kakaovca.

Tehnološki proces proizvodnje čokolade:

Praženje kakaovca:

Vsa proizvodnja čokolade sestoji iz dveh procesov in to iz procesa termične ter iz procesa mehanične obdelave. Začetek termične obdelave kakaovca je praženje kakao-zrn. Ob tej priliki pride do sprememb v kvaliteti, ukusu, barvi in vonju samih kakovih zrn. To je ena najvažnejših faz v proizvodnji čokolade, ker se samo s pravilnim praženjem doseže zahtevana aroma in okus čokoladnih proizvodov.

Drobljenje in sortiranje kakaovca

Druga važna operacija po praženju kakaovca je drobljenje in sortiranje. Po praženju se kakaovec najprej ohladi, potem drobi in odvajajo od kakaovih lupin, klic in drugih nepotrebnih primesi. Od vodenja in nadzorovanja tega procesa je odvisno, kako bo kakaovec očiščen in kako bo kar najbolj izkoriščen v predelavi. Razumljivo je, da se mora proces voditi tako, da se dobi kar najbolj čisti kakao — lom in kar najbolj čiste kakao-lupine. V kolikor bi kakao lupine prišle v kakao-lom kvaliteta čokolade po strukturi ne bi bila zadovoljiva, če pa bi ka-

kao lom prišel med kakao lupine, potem bi se znižalo izkoriščenje kakaovca.

Mletje kakao-loma.

Po lupljenju se kakao lom melje na valjih in drobi do odrejene stopnje finega prahu. Z mletjem loma dobimo maso, ki ima 52 do 56% kakao masla, a vsebina vlažnosti je okoli 2 do 2,5%.

Mešanje, mletje in končiranje čokoladne mase

Dobljena kakao masa se meša v napravi (melanžer) s sladkorjem in kakao maslom.

Tako premešana čokoladna masa se obdeluje na valjih, pri čemer se dosega določena oz. odrejena struktura čokolade po finoči, ki jo želimo doseči. Čokoladna masa se nadalje oplemeniti s tehnološko obdelavo, ki je nazvana »končiranje«.

S končiranjem čokoladne mase se doseže:

1. ustvarjenje in razvijanje dobre kakao arome in odstranjevanje neprijetnih aromatičnih materij,
2. homogeniziranje čokoladne mase,
3. odstranjevanje vlage in hlapnih kislin.

4. doseganje določene viskoznosti čokoladne mase.

Za potrebno viskoznost čokoladne mase se dodaje emulgator lecitin v količini približno 0,3%. Končiranje se odvija pri temperaturi 70 do 90°C za čokoladno maso brez mleka, medtem ko za mlečno čokoladno maso pri temperaturi do največ 70°C. Končiranje traja najmanj 24 ur v končah starega tipa, medtem ko modernejše konče občutno zmanjšujejo čas, ki je potreben za končiranje. Pri modernih končah se zaradi njihove specialne konstrukcije dosega tudi odlična kvaliteta čokoladne mase že po 10 urah končiranja.

Sledeča faza v proizvodnji je:

Temperiranje čokolade

Temperiranje čokoladne mase se odvija v kontinuiranih napravah za temperiranje. V tem procesu se dosega stabilna kristalizacijska forma kakao masla, kar je potrebno za nastanek kvalitetnega izgleda čokolade.

Oblikovanje čokolade v plošče

Tako temperirana čokoladna masa se oblikuje v plošče v avtomatskih napravah, v katerih se čokolada dozira v metalne forme. Čokolada se ohladi v kontinuiranih hladilnicah s temperaturo od 4 do 6°C.

Po ohladitvi čokolade se s transportno vrvice čokolada transportira v stroje za omotavanje, kjer se posamično zavija v alufolijo in opremlja z etiketami.

Modernizacija proizvodnje v podjetju »ALKO« Ljubljana

Destilerija in tovarna likerjev Alko v Ljubljani zaključuje prvo fazo rekonstrukcije podjetja, katera obsega novo proizvodno klet ter polovico alkoholnih pijač. Končna prva faza je le del celotne rekonstrukcije vseh proizvodnih obratov ter bo predvidoma zaključena do leta 1970. Naslednja faza predvideva mehanizacijo proizvodnje brezalkoholnih pijač, tretja pa dograditev skladišč embalaže ter gotovih izdelkov.

Investicijski program je izdelan za celoto, s skupnim vlaganjem okoli 900 milijonov starih din, deljen pa na faze tako, da rekonstrukcija ne ovira tekoče proizvodnje. Za prvo fazo rekonstrukcije je bilo skupno vloženo okoli 300 milijonov starih dinarjev lastnih sredstev.

Glede na uveljavitev predpisov o obveznem vsteklenjenju alkoholnih pijač se je obseg vsteklenjenja

toliko povečal, da obstoječe strojne naprave niso več zadoščale. Da bi se odstranilo ozko grlo, ki je nastalo pri vsteklenjenju je bila kot prva faza predvidena mehanizacija vsteklenjenja.

Nova polnilna hala je opremljena z avtomatsko polnilno linijo proizvodnje Seitz-Werke, Bad-Kreuznach, iz Zahodne Nemčije, s kapaciteto 3.500 steklenic na uro in obsega pomivalni stroj za steklenice vseh velikosti, polnilni in zapiralni stroj, sušilni tunel, etiketirni stroj za istočasno lepljenje 4 etiket ter pakirni stroj za kartone. Stroji so medsebojno povezani s transporterji in sinhronizirani ter opremljeni z večimi kontrolnimi mesti, tako, da je možno vsako defektno steklenico odstraniti pravočasno.

Mehanizirana polnilna linija omogoča brezhibno opremo steklenic, novi kletni prostori, ki so opremlje-

Kadrovska vprašanja

V času od 1. 4. do 30. 4. 1967 na novo zaposlenih delavcev ni bilo.

V istem času pa je prenehalo delovno razmerje 7 delavcem in sicer 4 s privolitvijo delavca, 3 pa po pogodbi sklenjeni za določen čas.

Na dan 30. 4. 1967 je bilo zaposlenih 574 oseb, od tega 325 žensk.

VESELI DOGODKI

POROČILI SO SE:

Ozvald Marjanca, Grobelnik Veronika in Mežnarič Friderik.

Na skupni življenski poti želimo

Modernizacija proizvodnje v podjetju „ALKO“ Ljubljana

ni s cisternami v velikosti od 5000 do 50.000 litrov v skupnem volumnu približno 10.000 hl pa garantirajo kvalitetnejše izdelke. Novo pridobljene ležalne posode omogočajo pravilno odležavanja gotovih izdelkov pred polnjenjem v steklenice, kar je predpogoj za doseg visoko kvalitetnih pijač. Istočasno bodo nove ležalne kapacitete omogočale proizvodnjo v večjih serijah ter s tem standardnejše proizvode na tržišču.

Z rekonstrukcijo podjetja v bistvu mehanizira in modernizira že obstoječo proizvodnjo, obenem pa povečuje instalirane kapacitete v proizvodnji in vstekljeničenju alkoholnih pijač, kar zagotavlja promptno dobavo izdelkov svojim odjemalcem.

Novi proizvodni prostori za kateere je izdelal načrte Industrijski biro v Ljubljani gradi pa jih GP Tehnika, so urejeni tako, da bodo zaposleni v zelo ugodnih delovnih pogojih brez težav dosegli večjo produktivnost, kar je zahteva vsake rekonstrukcije.

Ob otvoritvi nove polnilnice in pripadajoče kleti proslavlja podjetje tudi 50 letnico svojega obstoja, saj izvirajo začetki podjetja pod istim nazivom v leto 1917. Po osvoboditvi je bilo podjetju priključenih 10 tovrstnih obratov v podjetje z nazivom Alko, destilerija in tovarna likerjev, Ljubljana, ki se je registriralo za proizvodnjo alkoholnih in brezalkoholnih pijač na industrijski način.

Podjetje, s 50-letnimi izkušnjami nadaljuje z istovrstno proizvodnjo v najsodobnejših pogojih, kar je jamstvo, da bodo potrošniki v bodoče postreženi s še kvalitetnejšimi izdelki.

Prihodnjič bomo opisali tehnologijo in osnovne predpise o kvaliteti pijač.

novoporočencem obilo sreče in družinskega zadovoljstva.

ROJSTVA:

Janezu Podpečanu se je rodil sin, Gregorinčič Jožetu pa hčerkica.

Obema iskreno čestitamo!

PRAVILNA REŠITEV NAGRADNE UGANKE IZ 2. ŠT. VESTNIKA:

Razpoložena tovarišica je namenjena k vitrini z globoko zmrznjenim sadjem, namerava pa kupiti prehrambene proizvode, ki se v tej vitrini nahajajo.

Izid žrebanja bo objavljen v 4. številki Vestnika.

Nedoslednost

Soferji res niso dosledni. Če se zaletе, kolnejo zavore, ker niso prijele, miličnika pa, ker jih je prijel!

Urejuje uredniški odbor. —
Odgovorni urednik Marjan Bele. — Izhaja mesečno. —

Uredništvo: Celje Tomšičev trg 3/1. telefon 30-77.

Tisk: Papirkonfekcija Krško, obrat Valvasorjeva tiskarna.

Naklada 600 izvodov.

ALKO

kvaliteta

kvaliteta
kvaliteta